

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à Casu XXXVII usque ad Casum LXXV. inclus. exhibens Materiam de Restitutione, de Contractibus, de Religione & Vitiis eidem oppositis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1752

VD18 13475452-001

Casus LXVI. De Simonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39820

collythi in serviendo Missæ solemnæ : ergo & officium Exorcistæ ; item in necessitate licitè baptizat ; accedit, quòd omnis homo baptizatus, prefertim existens in statu gratiæ, habeat specialem vim in dæmones ex promissione Christi Matc. 12. *Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur ; in nomine meo dæmonia ejicient &c.*

C A S U S LXVI.

De Simoniâ.

Illmon Clericus dubitat, an simonia ejusque pœnis sit obnoxius. 1. Quia fidele promissit temporale pro spirituali. 2. Commutavit spiritualia pro spirituali. 3. Emit sacellum destructum, castrum consecratum, quem pro pretio elocat. 4. Dedit aliquid gratis, sed eâ intentione, ut ex gratitudine reddatur spiritualis. 5. Emit S. Reliquias, Officium Sacristæ, &c. 6. Servit Episcopo ex spe beneficii, frequenter chorum propter presentias. 7. Resignat beneficium Cajæ, confidens, quòd hic iterum sibi, vel amico sit resignaturus. 8. Superate Novitiorum & convivis paciscitur, nepotem ad studium alicui, eâ conditione, ut Religiosus fiat. 9. Theologiam & Catechesin erga pretium tradit, Magisterium & Cathedram emit. 10. Sacramenta, etsi sit satis dives, non nisi erga pecuniam administrat, & pro majore labore plus exigit. 11. Paucos numeribus ad Religionem, & Superiores ad chorum admissionem allicit. 12. Aliquid exigit pro dispensatione, ejus omissione vel executione. 13. Pro commissariis, pro approbatione, pro sententia

tiâ in causâ Ecclesiasticâ. 14. Pro obtinenda Ro-
 ma gratia, vel iustitia, prohibita visitatione. 15.
 Pro sepultura. 16. Pro jure Patronatus, & de-
 cimarum. 17. Pro jure ad fructus beneficii, item
 pro eo, ut duo Religiosi sibi invicem dent vota ad
 Prioratum vel Provincialatum. 18. In resigna-
 tione sibi privatim pensiones reservat, vel redimit,
 19. Aliquid dat pro recommendatione, pro faci-
 liori aditu ad collatorem, vel ut sibi statim significen-
 tur beneficia vacantia. Nuntium ab alio directum
 auro corrumpit, ut in viâ subsistat, usque dum ip-
 se beneficium impetraverit. 20. Dat Cajo benefi-
 cium, ut se & nepotem ex eo aliat, ejus debita sol-
 vat. 21. Mutuum à collatore suscepit, ut timore
 amittendi debiti beneficium conferat. 22. Ab
 Episcopo beneficium acceptat cum pacto instruendi
 ejus consanguineum. 23. Cajo non vult conferre
 beneficium, nisi rogetur à Titio, quem sibi vult
 habere obligatum. 24. Promittit Titio mille
 Missas, vel reparare Ecclesiam, aut dare votum
 ad Pastorum, ut sibi det votum ad Decanatum.
 25. Dat temporale, ut alteri sit motivum conse-
 rendi spirituale. 26. Dat bona sua Ecclesia eo
 pacto, ut frater recipiatur in Canonico. 27. Cer-
 cum collatore, quod sibi beneficium non sit colla-
 turus. 28. Dicit Cajo: Do vel dabo tibi benefi-
 cium, qui respondet: Accepto, & do in gratiarum
 actionem mille aureos; vel: Da beneficium, ero
 gratus. 29. Postquam alius patrono heretico pecu-
 niam pro beneficio obtulit, ipse plus offert. 30.
 Fratri suo emit titulum Ordinationis in mensâ Ab-
 batis, & capaciiori dat pecuniam, ut se non listat
 concursui. 31. In his excusat se per consuetudi-
 nem, vel saltem dubitat, an simoniam admisserit.
 32. Dat pecuniam vel beneficium Cajo, ut à tunc
 sibi

si super beneficio intentata desistat, vel sibi de-
 tam solvat. 33. Dat aliquid pro confirmatio-
 vel possessione. 34. Vel ut apud confirman-
 non denigretur, aut denigratio facta removea-
 35. Putat se non obligari ante sententiam,
 sive beneficium simoniacum aut ejus fructus,
 quia simonia est tantum Ecclesiastica, vel
 cadentialis, tum quia non est completa, aut est
 illa, vel mentalis, aut beneficium dimittere non
 potest sine infamia, vel gravi damno. 36. Quia
 simonia commissa est à tertio, & ipse tantum solvit
 novus à tertio promissum. 37. Tandem à simo-
 niaco petit absolvi per Episcopum, vel Religiosum
 benedicentem. 38. Fructus & munera accepta
 sicut Ecclesie, pauperibus, vel danti. Pro
 solut.

QUÆR. I. Quid sit Simonia?

Simonia (sic dicta à Simone majo, qui olim I.
 à Apostolis erga pecuniam volebat emergere Spiri-
 tum S. Act. c. 8.) Est studiosa voluntas emendi vel
 vendendi aliquid spirituale vel spirituali annexum,
 Tb. 2. 2. 9. 100. à. 1. Si datur aut commutetur
 spirituale erga aliud spirituale, non est simonia,
 sed id fiat in materia beneficiorum, vel aliâ ab Ec-
 clesiâ specialiter prohibita; tunc enim vocatur si-
 monia juris Ecclesiastici, de quâ in seq. si ematur
 vel vendatur spirituale erga temporale, aut econ-
 tra, est simonia juris divini, cujus malitia consistit
 in hoc, quod res spiritualis æstimetur tanquam
 aliquid æquabile, vel commutabile cum re tem-
 porali, quæ est magna in Deum, & res sacras ir-
 reverentia; si quis fictè sine animo se obligandi,
 vel implendi promittat temporale dare pro spiri-
 tuali, vel contra, propriè non committit Simo-
 niam, nequidem mentalem, cum nihil det, ne-
 que

que intendat dare, vel commutare temporale pro spirituali, hinc nec pœnas incurrit, *Cajet. Sotus, Pyrrh. l. 5. t. 3. num. 9. & ibid. Wessner nam. 18.* peccat tamen mortaliter; est enim gravis irreverentia, ita abuti rebus sacris mentiendo, & inducendo ad crimen Simonia, quod credit alterum committere; de cætero ad Simoniam tria requiruntur:

1. *Materia spiritualis*, hoc est, ex se aut ex institutione Divinâ vel Ecclesiæ ad finem supernaturalem ordinata, ut gratia, Sacramenta, sacra Reliquiæ, S. Ceremoniæ, orationes privatæ & publicæ, omnis actus jurisdictionis Ecclesiasticæ, ut dispensatio in votis, juramentis, aut impedimentis Ecclesiasticis, absolutio à peccatis & censuris, collatio indulgentiarum, officii, beneficii, vel dignitatis Ecclesiasticæ, item omnia his annexa, ut jus Patronatûs, jus *decimandi*, jus ad reditus beneficii, denique omnia vasa & paramenta sacra, quâ talia, id est, in quantum sunt res ab Ecclesiâ benedictæ, &c.

2. *Requiritur pretium temporale*, sive pecunia, sive quodcunque aliud per modum pretii æquiparatum rei sacra; unde extra materiam beneficiorum non est Simonia, dare rem spirituales pro spirituali, Reliquias pro Reliquiis, Calicem pro Ciborio, Missas pro eleemosynis, vel orationibus, *Gonzales. Chockier. Laym. Leuren. l. 3. q. 90.* quia nulla est irreverentia, si una res spiritualis commutetur cum aliâ, vel constituatur quasi pretium alterius; imò potest excessus valoris materialis unius compensari per pecuniam, ut cum calix mutatur cum calice, licet, Ecclesia cum Ecclesiâ, *c. ad quæstiones de rerum perm. Haunol. de just. t. 6. t. 2. num. 18.*

Dicitur; *Extra materiam beneficiorum*: nam om-
 nis contractus circa beneficia, iisque annexa ini-
 tus sine auctoritate Superiorum est Simonia, sal-
 tem juris Ecclesiastici, velut permutare beneficia
 auctoritate propriâ, aut in iis constituere pensio-
 nes, ut latius dicam q. 10. Neque est Simonia,
 vendere rem temporalem pro spirituali materialiter
 tantum, ut pecuniam pro calice consecrato, pro
 lignis Dei, pro vestibus sacris, oleo, & pane
 benedicto, Ecclesiis, Sacellis, loco sepulturæ,
 &c. modo carius non vendantur ratione consecra-
 tionis, quàm præcisè valet materia; quia tunc
 non venditur ipsa consecratio, sed materia sola,
 arum, fundus, &c. De Ecclesia quidem dicitur
 c. *querelam, de Sim. quod nec emi, nec re-*
uari possit: sed d. c. loquitur de venditione Ec-
 clesiæ Regularis sine consensu Capituli, & ea
 constitutio contrariâ praxi abrogata est: notan-
 dum etiam, quòd prædicta ad usus sacros integra
 vendi possint; ut vendantur ad usus profanos, de-
 bent prius infringi, ut amittant consecrationem,
 sed ligna & lapides Ecclesiæ etiam destructæ sine
 auctoritate Superiorum vendi prohibentur, *Sylvest.*
de Simonia q. 12. Valent. Sot., Nav. c. 23. num.
18. neque potest vestis, calix, vel alia res sacra
 præteritum elocari; quia hoc esset vendere usum
 res sacræ, *Suar. l. 4. de Sim. c. 14. Engel. l. 5.*
q. 3. num. 18.
 3. Ad Simoniam requiritur, ut detur aliquid
 in pacto im- vel explicito; nam ex mera liberali-
 tate vel gratitudine aliquid dare vel recipere, non
 est Simonia; pactum explicitum est, in quod par-
 tes expressè consentiunt, v. g. do beneficium, ut
 des pecuniam, ut remittas debitum, ut des mu-
 tuum, ut concedas usum domûs, &c. & hoc vo-
 ca-

3.

4.

catur *munus à manu*. Vel : do beneficium, mihi servias, causam meam evincas, & vocatur *munus ab obsequio*. Vel : Procurabo beneficium, si me laudes, recommends, & dicitur *munus à linguâ*. Pactum implicitum est, cum partes quidem expressè non conveniunt, ex circumstantiis tamen satis intelligitur, quod dans spirituale velit obligare ad retribuendum temporale; vel econtrâ; ut si dicas : Da beneficium, ero tibi gratus, subintelligendo, per temporale, ut hodièdum plerumque subintelligitur; nam si non retribuas, communiter haberis ingratus. Quòd si nullum pactum interveniat, adhuc poterit esse Simonia mentalis, putà, si detur temporale, ut sit finis vel motivum conferendi spirituale, vel detur spirituale ea intentione, ut alter obligetur dare temporale, non ex justitiâ, sed ex gratitudine aut benevolentia; tunc enim etsi signatè tantum aliquid intendatur, vel petatur ex gratitudine, virtualiter tamen intenditur ut pretium; gratitudo enim non obligat ad aliquid determinatè, minus ad aliquid temporale; nam gratitudini satisfi, si pro benefactore oretur, Missa legatur, elemosyna detur, &c. Hinc Innoc. XI. benè damnavit Prop. 45. *Dare temporale pro spiritali non est Simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spiritali aut econtrâ*. Item 46. *Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, imò etiamsi sit finis ipsius rei spiritalis, sic ut illud pluris aestimetur, quàm res spiritalis*. Vid. dicend. n, 25.

QUÆR. II. Quotuplex sit Simonia?

2. Simonia dividitur *Primò* in eam, quæ est 5.
 juris divini, & eam, quæ est juris humani, seu
 Ecclesiastici, *Simonia juris Divini* est, quæ prop-
 ter intrinsecam malitiam à Deo prohibetur, ut
 non venditur, vel erga temporale quomodocun-
 que commutatur res propriè spiritualis, ut Sa-
 cramenta, S. Reliquiæ, Officia spiritualia &c.
 gravissima enim est irreverentia, si res spiritualis
 in vilis habeatur, ut instar mercium vel rerum
 temporalium pretio venalis exponatur, vel com-
 mutetur, nec in hoc datur parvitas materiæ;
Suar. Sanch. l. 1. in dec. c. 4. num. 1.
Wessner l. c. Reiffenst. l. 5. t. 3. num. 12.
Simonia juris humani dicitur, quæ ab Ecclesiâ
 pro motivo Religionis prohibetur, poniturque ab
 in materiâ Simoniam, ut cum beneficium permu-
 tatur vel resignatur pro beneficio, de quo *infra* 9.
 aut venditur vel commutatur res non propriè
 spiritualis, sed spirituali annexa, vel ad eam ordi-
 nata, velut officium Sacristæ, Oeconomi, The-
 saurarii, Advocati Ecclesiæ, Organædi &c. *c. si*
Episcopus c. 1. q. 1. c. salvator c. 1. q. 3. intel-
 liguntur, si exerceri soleant per Clericos, secus, si per
 laycos, *Sylves. Suar. c. 25. n. 3. Pyrrh. n. 121.*
 6. *Secundò* dividitur Simonia in mentalem, con-
 ditionalem, realem, & confidentialem. *Men-*
 talis non consistit in nudo proposito, sed in actu-
 ali collatione rei spiritualis, cum voluntate, vel
 conventionione obligandi, aut saltem movendi acci-
 dentem ad retribuendum aliquod temporale, vel
 contra, quamvis id exterius non significetur,
 neque ulla conventio im- vel explicita interve-
 niat, sed sola spes aut voluntas aliquod tempora-
 le pro spirituali tanquam ex debito recipiendi, ut
 Prelatus beneficium conferat Clerico, ut ideo obli-

obligetur, vel moveatur ad ei servendum, aut Clericus serviat Episcopo eâ intentione, ut ei loco mercedis debitæ conferat beneficium, *Valent. Castropalao pun. 2. n. 3. Wiestner n. 7.* Dixi notanter: *tanquam ex debito recipiendi*, si enim aliquid temporale speratur, merè gratuitò, & liberaliter dandum, non erit Simonia, nisi illud temporale principaliter intendatur; nam iterum generaliter tenet Simoniam mentalem admitti quotiescunque spirituale principaliter datur vel intenditur propter temporale, aut contrà; ut si quis Missam legat, Sacramenta ministret, concionetur, chorum frequentet, propter distributiones vel stipendium temporale, in eo sistendo; maximè autem, si temporale intendatur velut pretium æquivalens rei spirituali, *D. Th. quodl. 8. a. 11. Cardenas 2. cris. d. 27. c. 5. a. 2.* & patet ex dictis *num. 5.* Certum est, hanc Simoniam mentalem esse peccatum, quia in animo æquiparat, & commutat spirituale cum temporali, *Gonzales, Suar. Leuren l. 5. q. 71.* & patet ex prop. 45. & 46. damnatis sup. *Simonia conventionalis* est externa conventio seu pactum im- vel explicitum dandi vel recipiendi aliquid spirituale pro temporali, conventio tamen nondum impletâ ex utrâque parte; est gravius peccatum, quàm purè mentalis. *Simonia realis* vocatur, quæ est ex utrâque parte completa, ita ut unus tradiderit pecuniam saltem ex parte, & alter beneficium. *Simonia confidentialis* est, si quis sine expressâ Papæ licentiâ alicui procuret beneficium, conferendo, eligendo, præsentando, instituendo, confirmando, resignando, dando in commendam cum certâ confidentiâ, id est, cum pacto vel quasi pacto,

7.

is, cui procuratur, illud ipsi vel alteri resignet, aut pensiones solvat, *Engel num. 32. La Croix l. 3. p. 1. num. 63.* potestque esse realis, vel mentis, ut per se patet.

QUÆR. III. An simonia sit, pro ingressu vel receptione in Religionem accipere, vel exigere temporale?

1. Est simonia juris Divini pro ipsâ receptione ad Novitiatum vel Professionem temporale accipere tanquam pretium; quia sicut Status Religiosus, sic & receptio ad illum est aliquid spirituale, *S. Th. 9. 110. a. 3. Et ibi Sylvius, Summ. l. 4. c. 17. à num. 4.* Idem est, si Monasterium alicui personæ det quid temporale, eo pacto, ut Monasterium ingrediatur; quia hoc est recipere emere, vel conducere alterius ministerium spirituale, *Pyrrh. num. 61.* Si quis aliquem alatur in studiis vel solvat ejus debita eâ conditione, ut Monasterium ingrediatur, vel si nolit, expensam refundat; item si iudex reum absolvat à pena, sub onere, ut convertatur ad fidem, ut fiat monachus &c. non est simonia; *Suar. Palao. 9.* Ratio est, quia hîc nil offertur ut pretium religionis aut fidei; nec imponitur absoluta obligatio, sed solum juveni vel reo datur gratia, ut si velit tali beneficio frui, præster illud spirituale.

2. Quod attinet ad abusus, qui fiunt circa apparatus & sumptus conviviorum, in susceptione, professione, & primitiis Regularium, & dona, quæ cum exactione pacto im-vel explicito pro cellaria, infirmary, bibliotheca &c. absque vera necessitate exiguntur, ea consuetudo velut corruptela reprobat *extrav. 1. de sim.* neque adest

Z

ti-

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. II.

titulus ea exigendi, ideòque ea exigere ad minus est simonia juris Ecclesiastici *Nav. Suar. Pyrrh. n. 60.* excipe, nisi veniant in partem dotis aut hereditatis; tunc enim tenèda sunt, quæ jam dicentur.

2. Licitum est in Monasteriis non satis fundatis non tantùm acceptare spontè oblata, sed etiam aliquid exigere in dotem vel sustentationem personæ assumendæ, *S. Th. l. c. & ibi Cajet. Sylvius, Sylves. March. Engel. num. 21.* & plurimi apud *Schmalzg. hic. num. 194.* quia sustentatio non est aliquid spirituale; & sicut pro Sacramento matrimonii nihil licet exigere, benè autem pro onere sustentandi conjugem, ita & hîc; nec obstat *c. quoniam de sim.* ubi tamquam simoniacum prohibetur etiam sub prætextu paupertatis aliquid temporale exigere; nam loquitur tantùm de prætextu falsæ paupertatis, quando Monasterium verè inops non est.

4. Si Monasterium sit satis dotatum, ita ut ex redditibus præhabitis recipiendos commodè alere possit, est simonia pro onere sustentandi vel titulo dotis temporale exigere, claret *ex c. non satis, c. veniens, c. dilectus de simon.* omnes cum *D. Th. in 4. dist. 5. q. 3. ad 3.* Præcipua difficultas est, an sit simonia solius juris Ecclesiastici, contra quam consuetudo prævalere possit, vel Juris Divini, ut docet *Reiffenstul. à num. 170 cum March. Rodrig.* Idque probari potest 1. *ex d. c. quoniam & extrav. 1. de sim.* ubi contraria consuetudo dicitur corruptela. 2. Quia Monasteria opulenta nihil possunt exigere titulo necessariæ sustentationis, nec est alius titulus: ergo exigunt temporale pro ipsa admissione, *Sylvius a. 3. concl. 5.* idque meritò præsumitur, si assumptus nullum aliud talentum Religioni utile adferat præter pe-

cuniam, *Steph. tr. 4. d. 11. num. 40.* 3. In collatione beneficii aliquid exigere pro jure ad fructus, est simonia juris Divini, quamdiu hoc jus est connexum cum officio spirituali, ut dicam *inf. num. 17.* Sed jus ad plenam sustentationem in monasteriis satis fundatis est connexum cum statu Religioso non minùs, quàm cum beneficio: ergo. 4. Ab eo, qui legitimè est electus, non potest aliquid peti pro confirmatione: quia jus ad eam habet, sed Religiosus etiam jus habet ad sustentationem: ergo. 5. Talis exactio in Monasteriis opulentiis est scandalosa, & retrahit à religione: ergo Consuetudo contraria repugnat juri naturali & Divino. Econtrà hanc simoniam esse tantùm juris Ecclesiastici, idcòque consuetudinem contrariam, quæ in Germania passim invaluit, præsertim pro Monialibus, damnandam non esse, docent. *Sylves. Sotus l. 5. q. 6. a. 2. Ar- rag. q. 100. a. 3. Suar. c. 17. num. 3. Sporer num. 18. Pyrrh. num. 59. Schmalzg. num. 196.* Rationem dant 1. quia talis consuetudo scitur & toleratur ab Ecclesia, imò quædam moniales quascunque divites hanc consuetudinem speciali indulto firmatam esse ab Innoc. VIII. testatur *Tamb. de Jur. Abbatissar. d. 5. q. 2. & 3.* 2. Non datur temporale pro ipsa receptione, sed in sustentationem recipiendi, & augmentum personarum ac cultus Divini. 3. Ad portanda onera matrimonio carnalis potest maritus quantumcunque dives petere ab uxore dotem: ergo & Monasterium à Religioso. 4. Licitæ sunt pactiones, quæ fiunt cum Sacerdotibus, Capitulis, aut Monasteriis circa missarum, anniversariorum, & aliorum officiorum divinatorum celebrationem, ergo similiter de se licita erit pactio de dote aliqua præstanda

tam pro alimoniâ Religionem ingressuri, quàm pro aliis oneribus. §. Monasterium post professionem succedit loco filii, & jam tum habet spem sic succedendi; atque illa spes est pretio aestimabilis: ergo ejus intuitu aliquid exigi potest. Utrique sententia est probabilis, sed quidquid de hoc sit; etiamsi monasteria forsan nihil possint à novitiandis exigere titulo sustentationis, possunt tamen tam viri, quàm fœminæ quorumvis monasteriorum etiam divitum, cum parentibus pacifici, & exigere certam pecuniæ quantitatem vel aliquid temporale eâ conditione, ut persona ad religionem suscepta eamque professa, eâ portione contenta, renunciât juri hæreditatis vel alterius cujuscunque justæ prætensionis. *Schmier. hic c. 1. num. 115. Reiffenst. num. 182. Schmalzg. num. 198.* Ratio est, quia in tali casu exigitur solum temporale pro temporali, nempe certa quantitas pecuniæ pro jure ad hæreditatem, quod monasterio post professionem competit, nisi ab ante aliter fuerit dispositum; neque Religio tenetur jus illud remittere gratis; ergo pro hujus remissione licitissimè ut loquitur *Schmalzg. l. c.* aliquid temporale exigere poterit. Sed quid, si in assumendis Novitiis magis respiciatur ad pinguem hæreditatem, amplam dotem, vel favores humanos, quàm ad merita personæ, ita ut obinde digniores sed pauperes, sæpè prætereantur, nunquid tunc contrahitur labes simoniæ? *R.* Est superior, si pauperem multò digniorem prætereat, ob acceptionem personarum possit peccare graviter, nisi monasterium fortè sit egenum, & opulentior etiam sit dignus, tamen non videtur committi simonia, eò quòd divitiæ non sint nec esse debeant motivum seu finis principalis suscepcio-

tionis, sed solùm causa impulsiva; quæ voluntatem aliunde satis motam magis impellit, & ampla dos vel hæreditas non expectatur ut pretium susceptionis, sed titulo successionis, quæ debetur monasterio loco filii post professionem: fateor tamen id esse periculosum & valde indecorum, ac fini Ordinis repugnans, præsertim in Monasteriis bene dotatis: accedit quòd in praxi difficile sit judicare, an divitiæ sint causa impulsiva solùm, an verò motiva.

QUÆR. IV. An sit simonia, exigere aliquid pro doctiõne vel magisterio?

R. I. Certum est, pretium accipi posse pro actu docendi scientias profanas, Mathesin, Philosophiam, Jurisprudentiam, imò & Theologiam tam moralem, quàm speculativam; quia harum finis est, instruere intellectum ad cognoscendas naturaliter veritates Theologicas. Theologica verò mystica seu Ascetis, Catechesis, Concilio, instructio in fide, pro pretio fieri non possunt, quia ex fine suo ordinantur ad excitandos affectus supernaturales, ideòque sunt intrinsecè invendibilia, *S. Th. q. 100. a. 3. ad 2. & ibi Casus, Suar. c. 18. num. 2.* Excipe nisi quid detur velut stipendium laboris & sustentationis, eo enim titulo licite dantur, & recipiuntur à Sacerdotibus jura Stolæ, & stipendia missarum, cur non & stipendium catechesis, concionis, &c. 2. Pretium accipi potest pro cathedra vel licentiã docendi, pro gradu Magisterii vel Doctoratûs, pro resolutione casûs conscientiæ, &c. *S. Th. l. c. & ibi Arrag. Suar. l. c. Leur. q. 83.* quia nihil datur pro spiritali, sed pro re vel labore naturali.

QUÆR. V. An aliquid dari vel exigi possit pro Sacramentorum administratione?

10. R. 1. Pro ipso Sacramento dare pretium, est simonia juris Divini, quod etiam tenet de Sacramento matrimonii, etli includat contractum civilem; quia est verum Sacramentum; potest tamen exigi dos, & quidem eò major, quò major est contrahentium inæqualitas; quia sic nihil petitur pro ipso Sacramento, *S. Th. Pyrrh. num. 12. Illung. t. 5. num. 309. Wiestner numer 36.* Item potest aliquid dari pro redimenda vena, si in necessitate Sacramentum injustè negetur, aut tyrannus injustè detineat Eucharistiam, *S. Reliquias, &c.* quia id non datur ut pretium Sacramenti, vel rei sacræ, sed ut à peccato desistat.

2. Cerrum est, pro administratione Sacramentorum, pro Officio Divino, Litiis, precibus, sepulturâ, assistentiâ matrimonii, &c. temporale exigi posse, non ut pretium, sed in stipendium sustentationis ministrorum; nam *dignus est operarius mercede suâ, Matt. 10.* Ex qui *servit Altari, æquum est, ut vivat de Altari 1. Cor. 9. v. 13.* Nec obstat, quòd Minister fortè sit dives, vel aliunde sustentationem habeat; nam hoc per accidens est, & debetur sustentatio etiam ex hac actione spirituali: non tamen fas est Parocho, ob negatum injustè stipendium negare Sacramenta, sed oportet, ut alia viâ jus suum prosequatur, *6. 4. 36. § 42. de sim. Engel. l. 5. t. 3. n. 14. Reiffenst. n. 200.*

3. Ratione majoris laboris plus exigi potest, non quidem ut pretium, si labor actioni spirituali sit int' infecus, sed in sustentationem; qui enim plus laborat, majori sustentatione dignus est,

est, idque à potiori tenet de labore extrinseco, ut si debeas concionari, dicere Missam statis horis, in loco diffito, cum cantu, &c. & hæc benedictio tuo annexa non fuerint; nunquam tamen plus exigi poterit, quàm lex vel consuetudo permittat, *Gutierrez., Valent. Sot. Suar. l. 21. n. 15.*

QUÆR. VI. Utrùm sit simonia, aliquid dare vel exigere pro actu virtutis?

R. I. Affirmativè, si exigatur temporale ut premium, secus si permittente lege, vel consuetudine detur ut stipendium sustentationis.

2. Potest dari spirituale ex spe, & intentione consequendi temporale, dummodo temporale non sit finis principalis, vel econtra; sic enim habet consuetudo, ut detur Religiosis, aliisque pauperibus eleëmofyna, spe, ab iis obtinendi orationes; & Religiosi offerunt sæcularibus suas preces & Sacrificia, spe consequendi temporalia; pueris dantur munera, ut alliciantur ad Confessionem, Communionem, S. Ordines, Statum Religiosum, &c. hæreticis promittitur matrimonium, sub onere ut convertantur, malefico vita, si fiat Catholicus: neque est simonia, Superioribus vel aliis absque omni pacto offerre munuscula, ut faciliteretur admisso in Religionem, quia id nullo jure prohibitum est; & ejusmodi munuscula non dantur ut pretium rei spiritualis, sed ut incitamentum ad bonum, & ipse Deus promittit bona temporalia iis, qui ejus præcepta servant; non ut pretium sed ut premium boni operis. *Reiff. n. 89. Castropolao p. 11. num. 2. La Croix num. 189.* & hoc pertinet propositio 25ta. damnata in concilio Constant Sess. 45. *omnes sunt simoniaci, qui se*

obligant orare pro aliis, eis in temporalibus sub-
 venientibus, si verò dentur cum pacto vel obli-
 gatione, erit simonia, *Suar. c. 16. num. 16. Less.*
c. 15. dub. 12. imò in materia beneficiorum est si-
 monia, etiamsi absque omni pacto detur ex solo
 motivo vel fine obtinendi spirituale pro tempora-
 li, vel contra, ut magis explicabitur *num. 25.* an
 in lusu liceat exponere Missam, Rosarium vel
 aliud spirituale erga pecuniam, dixi *Cas. 59.*
num. 15.

QUÆR. VII. An aliquid dari possit pro pote-
 estate spirituali, vel ejus usu, vel non usu?

12. R. 1. Dare pretium pro potestate spirituali, v.g.
 excommunicandi, absolvendi, dispensandi, eligendi,
 præsentandi, aut etiam pro ipso actu absolutio-
 nis, dispensationis, electionis, confirmationis, in-
 stitutionis, installationis, immissionis in benefici-
 um, &c. item pro omissione horum actuum, est
 simonia, quia hæc omnia sunt quid spirituale vel
 spirituali annexum, & ordinantur ad salutem ani-
 marum.

2. Si indignus absolvatur propter temporale,
 simonia committitur; nam esto non vendatur tunc
 verè absolutio, quæ nulla est, venditur tamen
 usus vel potius abusus potestatis spiritualis, *Suar.*
c. 19. num. 2. Leur. q. 77. qui etiam dicunt, esse
 simoniam, si Confessarius pœnitentem obliget ad
 dandas sibi eleëmofynas, quod plerùmque saltem
 scandalosum est.

3. In dispensationibus solet aliquid exigi, non
 in pretium, sed in mulctam, vel in sustentatio-
 nem dispensantis aut ejus Officialium, at tamen
 Ordinarii, aliique Officiales exequentes dispen-
 sationem à Sede Apost. concessam, non possunt
 pro examinatione testium, vel alio labore pecu-
 niam

rem accipere, nequidem in sustentationem, cum
 id ipsum in litteris commissionis sub excommuni-
 catione reservata, & nullitate dispensationis spe-
 cialiter interdici soleat, *Nav. Castropalao p. 12.*
num. 12. Reiffenst. num. 217. neque hinc excusare
 consuetudinem ex variis declarationibus S. Con-
 greg. docet *Garc. de benef. p. 8. c. 1. num. 101.*
 Notario tamen pro examine testium & su-
 menda informatione super veritate narratorum,
 in supplicâ permittitur quarta pars ducati,
 DD. cit.

4. Simonia est dare vel accipere pretium pro
 consecratione templi, calicis, campanæ, quia
 hæc actiones sunt spirituales, posse tamen ab Epis-
 copo quid exigi in agnitionem Superioritatis, do-
 cet *Pyrrh. n. 34.* quid ni pro expensis itineris, si
 non habeat consuetudo.

5. Pro collatione Ordinum vel primæ Tonsu-
 ræ, pro dimissorialibus, testimonialibus citra si-
 moniam nihil dari, aut ab Episcopo vel ejus mi-
 nistris, etiam spontè oblatum, acceptari potest,
 nulla consuetudine etiam immemoriali obstante,
Trid. sess. 21. c. 1. de ref. permittitur soli Notario
 decima pars aurei, si salarium non habeat, vel ita
 permittat consuetudo, uti in his partibus, in
 quibus *Trid.* secundum illum rigorem non
 esse receptum testatur experientia & *La Croix*
num. 167.

6. Similiter tanquam simoniacum prohibetur
 omnis datio vel acceptio munerum, etiam
 spontè sive ante sive post oblatorum, intuitu exa-
 minis ad Parochiam, ab hac simonia dantes & ac-
 ceptantes absolvi nequeunt, nisi dimissis benefi-
 ciis, qua quomodocunque etiam ante obtinebant,

Et ad alia imposterum inhabiles reddantur, *Trid. sess. 24. c. 18. de ref.*

7. Est Simonia, si Judex in causa Ecclesiastica accipiat pretium pro sententiâ, quia est actus jurisdictionis spiritualis; si tamen indigeat alleflore, pro eo stipendium sustentationis exigere potest, *Pyrrh. à n. 40. Engel. n. 20.*

8. Bonif. VIII. Greg. XIII. & Alex. VII. in Bulla 19. data 2. Maji Anno 1656. sub excommunicatione & nullitate gratiæ obtentæ, prohibent omnes donationes, promissiones, etiam apud mediatos intercessores vel promotores factas, pro obtinenda pro se vel alio justitia vel gratia apud S. Sedem, permittunt tamen mercedem convenientem pro labore illis, quibus non incumbit expeditio justitiæ vel gratiæ.

14. 9. *Trid. sess. 24. c. 3. de ref.* præcipit visitatoribus Ecclesiasticis sub pœna dupli, ne ultra procuraciones Canonicas, hoc est, victum pro se & suo moderato comitatu necessarium quidquam, etiam gratuitò oblatum, à visitatis per se vel suos acceptent, consuetudine quacunque etiam immemoriali non obstante, unde inferunt *Barb. Pyrrh. l. 3. t. 39. n. 70. Engel. ibid. n. 16. Reiff. n. 56.* visitatores non posse exigere expensas factas in eundo vel redeundo, in conducendo aut emendo equos, minùs æstimare equos mortuos, vestes detritas, &c. quia vi *Trid.* solus victus debetur, & quidem tantum ad dies, quibus fit visitatio. Notandum hic præcipuè, quòd Constitutio *Tridentini* solum loquitur de Episcopis, non verò de Regularibus, & meritò; quia Episcopi sunt visitatores ordinarii in sua Diœcesi & plerumq; ad id abundè dotati, quod non tenet de Regularibus, & (æpe) Præ-

elato Monasterii pauperis, committitur visita-
 Monasterii opulenti, longiùs diliti, quod
 re non potest sine magnis expensis, quas si
 Monasterium suum ferre deberet, meritò à visi-
 do absterretur; ideòque videtur satis esse, si
 atores regulares hoc passu seruent statuta &
 consuetudines sui ordinis, unde etiam passim vi-
 mus à viris etiam doctis & timoratis, præter vi-
 am prole & suis, etiam exigi expensas necessa-
 as inineris, ne visitatio iis præter laborem, insu-
 damnum causet, absterreatque à functione
 salutari, neque aliquid petitur pro ipsa visita-
 one, quod esset Simoniacum, sed pro expen-
 ur labore, quod de se malum non est, cum
 mo suis militet stipendiis. De visitatoribus à
 mmo Pont. delegatis similiter docent pleriq;
 onistæ cum *Schmalzg. l. 3. c. 39. n. 100.*
 id iis debeantur mercedes equorum conducto-
 rum, & honestum viaticum, ut ab uno loco ad
 alium commode transire possint.

QUÆR. VIII. An vendi possit sepultura?

1. Jus sepulturæ in loco sacro absque Si- 15.
 niâ vendi non potest, *c. quarta & seqq. de*
sepulch. c. 1. de iur. iur. c. 1. de iur. iur. c. 1.
 potest tamen vendi locus vel fundus, sicut
 vendi potest Calix consecratus, quantum valet
 materia; quia sic non venditur benedictio,
 sed propriè jus sepulturæ, sed illud materiale,
 quod alia sequuntur, *S. Th. Suar. l. c.*
 2. Etiam pro actu sepulturæ pretium exigere
 Simoniacum, exigi tamen potest, quod vel
 pro ministerio offertur, vel in sustentationem ministro-
 rum aut fabricam Ecclesiæ dari consuevit. Et
 ratione excusantur, qui plus ab iis petunt,
 in honoratiori loco inhumantur, æquum
 videtur, ut tales plus contribuant, non in
 pre-

pretium, sed sustentationem ministrorum, aut fabricam Ecclesiæ, si ita consuetudo habeat, *Arrag. Sylves. Plat. Laym. n. 36. Pyrrh. n. 40. Schmalzg. nu. 221.* qualiter res benedictæ, ut Agnus Dei, vestes, Ecclesiæ, calices, &c. vendi possint, dixi *q. 1.*

QUÆR. IX. An vendi possit jus Patronatûs, decimarum, vel fructus beneficii?

R. 1. Vendere Jus Patronatûs seorsim, est Simonia, at potest vendi fundus vel prædium, cui Jus Patronatûs annexum est, modò obinde non augeatur pretium; est autem suspicio ideo augeri pretium, & Simoniam committi, si in contractu de eo fiat expressa mentio: in dubio præsumitur, quòd mentio fiat, non ratione venditionis, sed ut emptor sciat jura rei venditæ annexa, *Castropalao pun. 14. n. 5. Engel. n. 25. Pyrrh. n. 75.*

2. Neque vendi potest jus directum decimandi, quia est spirituale; vel spirituali antecedenti annexum; potest tamen jus decimandi in uno loco permutari cum jure decimandi in alio; certum etiam est, ipsos fructus decimarum, frumenta, vina, &c. vendi posse; cùm nihil sint spirituale, nec de se spirituali annexum; imò ipsum jus utile decimandi, si autoritate Papæ vel ex consuetudine separatam sit à jure directo, quod semper manet penes Ecclesiam, illud poterit laicis competere, vendi & emi, *Engel. n. 22.*

3. Fructus beneficii vendi & locari possunt etiam ad longum tempus; prohibetur quidem *extrav. ambitiosa*, ne locentur ultra triennium, sed nullibi ferè id est receptum, teste *Nav. Cap. 16. Tolet. apud Castropalao p. 13. n. 5.*

QUÆR. X. Qualiter committatur simonia
in beneficiis Ecclesiasticis?

17.
 §. 1. Certum est, beneficium absque simonia
 vendi, seu pro eo pecuniam accipi non posse,
 quamvis plerique Canonistæ cum Julio Claro,
 Garcia, &c. dicant, id esse simoniam solius juris
 Ecclesiastici; Theologi tamen communiter do-
 cent, esse simoniam jure Divino prohibitam, S.
 sup. a. 4. in O. Suar. Castropalao p. 3. Pyrrh.
 num. 75. La Croix num. 118. Nam quamvis be-
 neficium includat duo, Officium scilicet spiritua-
 le, & jus ad fructus seu emolumenta temporalia;
 tamen hoc secundum jus, fundatur in primo
 tanquam in primario, eique est annexum & ac-
 cessorium: quamdiu ergo à suo principali per Pa-
 tronum (cui soli hoc competit) separatum non est,
 vendi non potest, quin hoc ipso censeatur vendi
 Officium principale seu Officium spirituale; nec ob-
 stat, quòd vendi possit calix consecratus quoad
 materiam, aut fundus, cui annexum est Jus Pa-
 tronatus; nam in his spirituale per accidens con-
 tinetur in temporali, tanquam in præsupposito,
 sedque temporale secundum suum valorem
 estimari & vendi poterit, absque hoc quòd
 censeatur vendi spirituale; at jus percipiendi
 fructus è beneficio, fundatur in Officio spiri-
 tuali tanquam in præsupposito & principali,
 cuius fructus debentur; ideòque dum ven-
 ditur jus ad fructus, censeatur & principale vendi,
 Officium cuius fructus debentur; quæ autem
 habeant rationem beneficii, & per consequens
 sunt materia simoniæ Ecclesiasticæ, dicam Cas.
 16. Probabile est, Officia Regularium, ut
 Prioratus, Rectoratus, Provincialatus, &c. hinc
 non venire nomine beneficiorum, ideòque non
 esse

esse simoniam sic pacisci : *Elige me in Priorem*, *Et eligam te in Provincialem*, *Barb. Mendo d. l. 1. n. 311. Sanch. conf. l. 2. c. 3. d. 44.* quia materia pecunialis & odiosa, tantum extendenda est ad beneficia rigore talia : certum tamen est, hæc officia esse spiritualia, ideòque si pro iis detur temporale, erit simonia juris Divini; idem est, si temporale detur pro Vicariâ vel Commendâ ad tempus, Capellaniâ laica, Coadjutoriâ, &c. nam quamvis hæc non sint strictè beneficia, ideòque sine simonia, propria autoritate permutari, resignari &c. possint, non tamen vendi quia continent Officium spirituale, pro quo temporale accipere est simonia juris naturalis & Divini.

18. 2. Resignare, permutare beneficia autoritate propriâ, aut in resignatione cum autoritate factâ, privato pacto constituere pensionem, inæqualitatem fructuum pecuniâ vel aliter compensare, pensionem constitutam redimere, alterum ad portandas omnes expensas obligare, vel aliud onus extrinsecum resignationi adungere, &c. saltem de stylo curiæ est simonia juris Ecclesiastici, quod prohibet omne pactum privatum circa beneficia, *Rebus. Leuren. 9. 99.* non tamen est illicitum aut simoniacum ante consensum Prælati, partes tractare inter se de permutatione vel constituendâ pensione, aut etiam se obligare sub conditione futuri consensûs, quia ejusmodi tractatio vel obligatio non est perfecta permutatio, *Less. Paris. Garc. Chockier de perm. p. 3. c. 7. Suar. c. 34. num. 7.*

19. 3. Dare pecuniam, ut quis tibi rogando, scribendo, recommendando beneficium impetret,

non est simonia; si detur pro labore, damno, onere gratitudinis, quod recommendans in suscipit, modò munus non excedat æstimationem laboris & damni, *S. Th. l. c. S. Bonav. 4. dist. 25. Soto l. 9. q. 7. a. 3. Suar. c. num. 17. Platel. num. 888. Steph. d. 11. num. 38. Mendo à num. 298.* ubi cum aliquid dicit, non esse simoniam, si pecunia detur pro habendo faciliiori aditu ad collatorem, vel ut assumatur ad obsequia Episcopi, sicque ejus benevolentiam lucratur, ad accipiendum gratis ipso beneficium, quia hoc est tantum remotè per pecuniam ad beneficium viam sternere; quod tenet, si famulo Episcopi des pecuniam, ut statim significantur beneficia vacantia, *Viva c. 3. q. 9. a. 5.* sed quid si nuntium à Petro ad collatorem directum, auro corrumpas, ut tam in viâ subsistat, usq; dum tu preveneris & beneficium impetraveris, an es simoniacus? affirmat *Pontas hic Casu 1.* sed oppositum etiam videtur probabile, quia peccas quidem graviter, per aulum & injuriam quam Petro facis, sternisq; viam per aurum ad beneficium, sed solum remotè & indirectè; & collator tibi confert beneficium omnino liberè citra omne pactum ut propono.

20,

4. Non est simonia, alteri dare beneficium, ut se honestè sustentare possit, quia sustentatio beneficiato debetur, & est finis secundarius beneficii, ergo à collatore licitè inducitur; secus si detur eâ conditione, ut collatorem vel ejus amicum sustentet aut juvet in aliis rebus debitis, hoc enim est onus beneficio insecum.

5. Si

21. 5. Si mutuum suscipias à collatore, ut ille te cogatur eligere, vel tibi conferre beneficium, ne alioquin ob tuam impotentiam, debitum recipere non possit, es simoniacus, quia timore injusto damni temporalis, emis votum; alter tamen sic dando votum non peccat, quia id facit ad redimendam iniustam vexam, *Leff. Laym. Pyrrhing. num. 193.* Si bonâ fide mutuum accepisti, & alter timore perdendi creditum, te spontè eligit, nec tu nec alter est simoniacus, quia beneficium dat liberè & sine pacto, ut moveat te ad faciendum id, ad quod lex justitia teneris. Sed quid ad hunc Casum? Cajus mercator prorogat Titio Decano mille aureos, eâ conditione ut post sex annos reddat capitale cum interesse, aut si malit, ejus loco det beneficia sibi interim vacantia uni ex Filiis Caji, an hoc pactum est simoniacum? pro negativâ facit, quod non sit simonia, alere adolescentem in studiis eâ conditione, ut vel Religiosus fiat, vel expensas solvat, ut dictum est *num. 8.* quia non imponitur ei absoluta obligatio, sed liberum relinquitur vel expensasolvere, vel religionem ingredi, idem videtur dicendum hic: nihilominus dico hoc pactum esse simoniacum; & Ratio est, quod jura in beneficialibus quævis pacta etiam conditionata prohibeant; & sicut is simoniam committit, qui eo pacto servit Episcopo ut vel solvat salarium vel loco salarii det beneficium, ita & hic. Ordinariè etiam ad est simonia mentalis, sunt enim ita animo comparati ut intendant temporale commutare erga spirituale, modo pars altera velit; & plerùmque id principaliter intenditur, & altera conditio solùm velut palthum adjicitur.

6. Qui acceptat beneficium cum pacto instru- 22.
endi juventutem, vel quia instruxit, si benefi-
cium sit loco pretii vel mercedis debitæ, dans & ac-
ceptans est simoniacus, secus si acceptet benefi-
cium, cui onus docendi autoritate Superioris est
adjectum, colligitur ex *Trid. sess. 5. c. 5. sess. 23.*
18.
7. Est simonia, si quis Cajo nolit conferre 23.
beneficium, nisi rogetur à Titio, quem vult
tibi habere obligatum, quia erga beneficium
facit obligationem Titii; si tamen id fieret
adque pacto, non esset simonia, *Laxm. Pyrrh.*
138.
8. Si quis se obliget ad dandum mille in 24.
vobis pauperum, vel ad legendum mille Missas,
à conditione, ut alter det vel procuret benefi-
cium, est simonia; idem tenet, si sic paciscan-
tur: Da mihi votum, & ego dabo tibi vel
tuo consanguineo, votum, quia Ecclesia cir-
ca beneficia prohibuit omnes pactiones sine
consensu Superiorum, etiamsi spirituale detur
pro spirituali, v. g. fructus eleemosynarum aut
Missarum pro beneficio, vel votum pro voto;
idem videtur dicendum, si quis, ut obtineat
beneficium, promittat aliquid dare ad fabricam
vel reparationem Ecclesiæ, ut expressè habetur
in multis 1. q. 3. non tamen erit simonia, si
obligatio sit beneficio annexa; quia tunc
talis pacti nullum onus novum imponitur,
sed si eâ conditione detur beneficium, ut
solvat horas Canonicas, legat Missas à fun-
datore impositas, &c.

Aa

9. Da-

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. II.

25. 9. Dare temporale, v.g. obsequium, pecuniam, mutuum eâ intentione, ut alter ex eo tanquam ex fine seu motivo moveatur ad dandum beneficium vel votum, aut econtrâ, est simonia saltem juris Ecclesiastici, patet ex Propos. damnatis *sup. num. 4.* quamvis oppositum antehac docuerint DD. gravissimi, Ratio est, quòd si temporale sit motivum dandi spirituale, vel contra, tunc temporale se habet ut pretium virtuale; cùm enim non detur alio motivo vel titulo, datur re ipsa pro beneficio; ergo committitur simonia, quam etiam admittit, quia recipit temporale, & propter hoc movetur ad dandum beneficium; & sicut Judex, qui ideò fert sententiam iniquam, quia accepit munera, dicitur vendere justitiam, ita ille, qui propter munera confert beneficium, dicitur vendere beneficium, quamvis nullum aliud pactum interveniat; si tamen munus temporale sit exigui momenti, non presumitur simonia, quia tunc retribuens spirituale non censetur ad hoc fuisse motus à munere, nec alter per munus censetur movere voluisse, *Cardenas, La Croix num. 73.* si verò etiam antecedenter detur temporale, non ut alter pro temporali reddat spirituale; hoc enim esset velle, ut temporale fiat motivum conferendi spirituale, quod damnatum est; sed tantùm eâ intentione, ut conciliet sibi ejus amicitiam, benevolentiam vel gratitudinem, ex quâ expectatur collatio beneficii, vel aliquid aliud, non est simonia, quia tunc motivum conferendi beneficium non est illud temporale, sed amicitia vel gratitudo, cujus occasionem dedit temporale, *Platel, Pyrrh. num. 125. La Croix l. c. & si juxta D. Thom. q. 78. a. 2.*

3. non est usura, dare mutuam ad generan-
 tam in mutuante obligationem gratitudinis, &
 intendendo, ut ex illa rependat aliquid, quod ip-
 placuerit, ita & hîc non erit simonia, dare
 temporale eâ intentione vel spe, ut reddatur spiri-
 tale vel quid aliud ex mera gratitudine aut bene-
 volentia; valde tamen periculosum erit, tunc ali-
 quid dare, quando agitur de conferendo benefi-
 cio; facile enim ejusmodi munus fiet motivum
 collationis, adeoque pretium virtuale, & emp-
 to implicita rei spiritualis, tuncque in foro exter-
 no præsumi intentionem simoniacam, testatur
h. r. b. l. c. Engel. n. 7.

10. Dare bona sua Ecclesiæ cum im- vel 26,
 plicito pacto, ut assumatur in Canonicum,
 est simonia juris Divini, secus si quis simpli-
 ter roget, ut assumatur, vel bona sua det
 in mera liberalitate, & devotione, etsi Ec-
 clesiæ exposit ipsi, vel ejus liberis in gratia-
 tum actionem conferat Canonicatum, *c. 114*
q. 34. de sim.

11. Qui certat cum collatore vel eo, qui be- 27.
 neficium procurare potest, quod beneficium non
 impetraturus, simoniam committit; quia spe
 voti virtualiter emit beneficii collationem vel
 procurationem; cum enim in illorum potestate
 beneficium conferre vel procurare, idcirco
 consensionem lucrari, ejusmodi sponso est palliata
 proprio & simonia; Nec obstat, quod in lutu li-
 ter exponam Missam erga pecuniam; nam hoc
 est in luto disparitas est, quod ex concessione Ecclesiæ
 pro Missa debeat stipendium sustentationis,
 non autem pro collatione vel procuratione
 beneficii.

28. 12. Si Cajus liberaliter dicat, do tibi beneficium, & tu respondeas, accepto; & do in gratiarum actionem mille aureos, non est simonia, nisi des ut pretium æquivalens beneficio. Si autem Cajus dicat, dabo tibi beneficium, & tu dicas, dabo tibi mille, ac in animo ita sis constitutus, (ut ordinariè fit) ut reverà non sis daturus, nisi alter det beneficium, es simoniacus, quia reverà pacisceris, & promittis virtualiter te daturum mille sub conditione, si alter permanferit in voluntate dandi beneficium, quod patet esse simoniam; aliud est, si ob vitam in te benevolentiam gratis promittas dare mille, sive Cajus exposcit det, sive non det beneficium; hoc autem raro continget; si dicas: confer mihi beneficium, ero tibi gratus, si sincerè procedas, nolenste vel alterum ad quidquam obligare, non es simoniacus speculativè loquendo; in praxi tamen raro aberit simonia, tum quia hæc verba hodièdum significant determinatè promitti compensationem temporalem; gratitudo autem ad nihil determinatè obligat, ideòque adest implicitum pactum de dando temporali, & dans plerumque ita comparatus est animo, ut, si sciret pro collatione beneficii nihil fore retribuendum, non conferret, ideoq; moveretur spe temporalis compensationis, quam si beneficiatus non faciat, dicetur ingratus.

29. 13. An patrono hæretico pro impetrando beneficio pecunia licitè dari possit, non convenit inter DD. in praxi pro majori conscientie securitate petenda est collatio à Papa, uti & licentia transfigendi cum patrono hæretico super fructibus, quod à potiori tenet in Germania, ubi ex tolerantia Ecclesie, hæretici tolerati verè retinent jus

tronatus : ergo si ab ipso hæretico immediatè
 pecuniâ accipias beneficium , committis si-
 moniam Juris Divini; Papa autem ab ipso jus
 illâ vice tollere , & tibi conferre , insu-
 que dispensare potest , ut cum eo agas super
 vobis; si tamen patronus hæreticus vellet be-
 neficium conferre hæretico , vel Catholico in-
 digno , non est simonia dare pecuniam , ut
 tibi vel alteri digno indeterminatè conferatur;
 nec enim non intendis tibi emere benefi-
 cium , sed Ecclesiam , quæ jus habet , ut benefi-
 cia conferantur dignis , liberare ab injusta vexa;
 siquam verò unus dignus pecuniam obtulit
 tibi vexa injusta , alius plus offerre non potest ,
 quia vexa Ecclesiæ jam redempta est per pri-
 mum : ergo secundus non habet titulum , quo à
 simonia excusetur.

14. Emere titulum ordinationis jam constitu- 30.
 tum , v. g. onus aliquod Missarum , cui respon-
 dendum stipendium honestæ sustentationis , utique si-
 monia est , quia titulus jam constitutus , est quid
 spirituale , per consequens emitur spirituale pro
 temporali; si titulus nondum est constitutus , v-
 g. annis ex alterius prædio censum annum centum
 denarios , aut emis mensam apud Prælatum vel No-
 blem , super quo censu vel mensa postea pe-
 cunia ordinari , non est simonia : Ratio est ,
 quia illi census vel jus mensæ , antequam ab Epis-
 copo in titulum ordinationis assumantur , sint
 tantum merè temporale , nulli spirituali adhuc an-
 titum.

15. Si conferendus est pastoratus per concur- 31.
 rentiam , & Titius sciens aliis quidem se esse capaci-
 orem ; solum vero Pompejum sibi ob majorem ca-
 pacitatem timeat esse præferendum , ideòq; ei cer-
 tam

tam pecuniam offerat, ut non compareat, sicut Titius beneficium impetret, est simoniacus; quia erga pecuniam emit jus, quod habebat Pompejus se sistendi in concursu, & spem exinde consequendi beneficium, quæ spes erat quid spirituale *Pontas* hic cas. 1.

16. Quamvis nulla consuetudo excusare possit à simonia juris naturalis & Divini, aded ut nunquam liceat dare, vel accipere temporale tanquam pretium pro re spirituali, à simonia tamen Ecclesiastica excusat consuetudo per decem ad minus annos continuata, *Reiffenst. Evangel. num. 16.* Ex hac consuetudine licitè exigitur stipendium pro benedictione nuptiarum, exequiis, collatione Sacramentorum, ut supradictum est.

17. In dubio, multò magis in probabilitate, quòd simonia non intervenerit, potes te judicare innocentem, & ab omni pœnâ immunem, quia in dubio delictum non præsumitur, & innocentia est in possessione, *Suar. Pyrrh. num. 132.* etsi forum externum, si verba sint dubia, in odium criminis aded familiaris, simoniam præsumat.

QUÆR. XI. Qualiter hîc vexa redimi possit?

32. R. Circa hoc tres assignari Regulas. PRIMA: Non est simonia, pretio vel aliquo temporali redimere injustam vexam circa jus jam quæsitum, v. g. potes dare pecuniam, ut quis desistat ab iniqua lite circa beneficium jam plenè à te obtentum. Item ut Princeps acatholicus, vel alius te non impediât ab usu Episcopatus, Parochiæ, vel alterius beneficii jam legitimè à te obtenti. *S. Thom. q. 100. a. 2. ad 5.* Ratio est, quòd tunc non dicitur

tur pecunia pro re, vel jure aliquo spirituali,
 utpote quod jam supponitur esse acquisitum, sed
 pro tollenda vexa. Requiritur autem, ut vexa
 sit injusta; nam si justè vexeris, v. g. aliquis agit
 ad te privandum beneficio ob delictum, simonia
 est, pretio vexam redimere, quia jus tuum tunc non
 est firmum, sed ob delictum auferibile: ergo re-
 dimendo vexam, pretio emis tibi jus firmum.
 Si des aliquid spirituale, v. g. resignas alicui
 beneficium tenuius, ut cesset vexare in pinguiori,
 verum est simoniacus, quia das spirituale pro tem-
 porali, scilicet pro liceratione ab iniqua vexa,
 quæ est quid temporale, *Pyrrh. num. 108.* In-
 tellige si beneficium des ex pacto, secùs si des
 merè liberaliter ad emolliendum vexantis ani-
 mum, ut ab injusto processu, à struendis infi-
 diis, ab iniquâ vexatione, desistat, aut ut pecu-
 niam tibi liquidò debitam consequaris, non com-
 mittis simoniam, *Pyrrh. num. 141.* quia non das
 beneficium ex contractu, neque ut aliquid com-
 mutabile cum temporali vexâ, sed ut incites ad
 actum justitiæ, & animum vexantis avertas à
 peccato.

SECUNDA REGULA: Si in jure acquirendo iniquè 33.
 vexeris ab iis, qui prodesse, seu jus illud conce-
 dere possunt, iisque des aliquod temporale, ut à
 vexa desistant, simoniam committis, *S. Thom. l.*
c. Soto, Less. Snar. c. 50. num. 23. Viva opusc. 3.
q. 9. a. 4. quia desistere à vexa tunc est reipsâ tibi
 conferre jus spirituale, quod injustè negabant,
 adeòque illud jus virtualiter emis: v. g. Episcopus
 tibi legitimè præsentato negat institutionem,
 vel electo confirmationem, quamvis tibi institu-
 tio vel confirmatio ex justitiâ sit debita, tamen
 non potes dare pretium ei, qui instituere vel

confirmare detrectat, quia ante institutionem vel confirmationem necdum habes plenum jus, sed illud tibi emis pecuniâ, quod est simoniacum: è contra si jam institutus aut confirmatus es, & sola possessio tibi injustè negetur, vel impediat, hanc vexam pecuniâ redimere licebit, quia possessio non est spiritualis, nisi ratione tituli vel juris, cui annexa est: ergo acquisito jam pleno jure & titulo, non datur pretium pro aliquo spirituali, sed tantum pro tollendo impedimento injusto possessionis quæ consistit in facto temporali, sicut si habeas jus certum decimandi, posses aliquid dare, ne impediaris ab actuali decimarum occupatione, *S. Thom. a. 2. ad 5. & ibi Arrag. Vega, Suar. num. 31. contra Garciam & alios.*

34. TERTIA REGULA, non est simonia, etiam circa jus beneficii acquirendum, injustam vexam pretio redimere ab iis, qui obesse possunt, non autem prodesse seu conferre aliquid ad obtinendum beneficium, v. g. aliquis te diffamat, electores aut collatorem vi vel fraude impedit, quò minus te eligant, potes dare pretium, ut cesset à diffamatione, vi vel fraude, quia hoc est tantum redimere famam, & tollere vim ac fraudem, quâ sublatâ electoribus & collatoribus adhuc liberum est eligere, quem volunt; jam dicta tenent in materia beneficiorum, in quâ jura stricte procedunt; nam in aliis rebus spiritualibus, ut si injustè negetur Sacramenta, absolutio à censuris, vel aliquis te injustè velit censurare, licet hanc vexam pretio redimis, etiam ab eo, qui prodesse, seu hæc spiritualia conferre potest; quia pecunia non datur pro Sacramento seu dispensatione, sed ut alium moveas ad explendam
- suum

nam officium, ad quod ex charitate vel iustitia
 tenetur, *Gloss. in c. ad aures 24. & inc. dilectus 28.*
restituere. Sed quid si mihi legitime præsen-
 tato Episcopus idem neget institutionem, quia in-
 iuste apud ipsum sum diffamatus, an tunc erit si-
 monia dare aliquot aureos Episcopi Secretario,
 ut Episcopo persuadeat mihi dare institutionem?
 firmat *Pontas cas. 3.* sed videtur distinguen-
 dum, vel enim dantur Secretario aurei eo fi-
 ne ut demonstrat meam innocentiam, tollat
 infamiam, quâ cessante Episcopus me insti-
 tuit, non videtur esse simonia, nam si ipsi
 infamatori, ut supra dictum est, licite do-
 nantur, ut tollat iniquam infamiam vexam,
 ut non Secretario Episcopi, ut tollat vexam
 ab alio positam? nam sicut infamator tene-
 tur tollere infamiam ex iustitia, sic & Secre-
 tarius ex charitate, si possit, & demonstratâ
 meâ innocentiam adhuc Episcopo liberum est
 accipere, quod vult; aliud est si Secretarius aliâ
 ratione mihi institutionem procuraret, tunc enim
 pro sua recommendatione aliquid dare foret
 simonia, nisi forsitan daretur purè in gratia-
 tum actionem absq; omni im-vel explicito
 pacto, aut aliquid exiguum pro labore, &
 non amplius, quàm aestimatur ille labor. V.
deâ num. 9.

QUÆR. XII. Quæ sint pœnæ simoniaco-
 rum?

1. Sunt seqq. 1. Simonia realis in Religionis 35.
 ingressu, in Ordine & beneficio Ecclesiastico ad-
 missa, tam pro dante quàm accipiente, inducit
 ipso facto excommunicationem Papæ reservatam;
 simoniacè ordinans insuper interdicitur ab ingres-

fu Ecclesiæ, & saltem ad triennium ipso facto suspenditur à collatione omnium Ordinum, etiam primæ Tonsturæ, c. 45. de sim. & ordinatus suspenditur ab omni Ordine, usque dum à Papa absolvatur, & incurrit privationem omnium officiorum & beneficiorum, & inhabilitatem ad ea, Sixtus V. in Bulla 91. novum & salutare. Leuren. q. 107.

2. Omnis electio, confirmatio, præsentatio, institutio, etiam ignorante electo vel provilo, simoniacè facta, est irrita ipso facto, nullumque jus tribuit, sed beneficium & fructus ante sententiam restitui debent, etiam si crimen sit occultum, & sic provilus fit inhabilis ad illud beneficium, etiam ex dispensatione Episcopi obtinendum; alii tamen beneficiis ritè obtentis ipso jure non privatur, nec ad alia obtinenda fit inhabilis ante sententiam judicis, Extrav. 2. de sim. c. 23. & 26. eod. Pyrrh. n. 95. Engel. n. 37. Leur. q. 105.

3. Beneficia simoniacè obtenta vacant ipso jure, & sunt reservata Papæ, d. Extrav. 2.

4. Pœnæ enumeratæ extenduntur ad simoniam confidentialem, etsi ex unâ tantum parte completam, Less. c. 35. dub. 26. Pyrrh. num. 115. Engel. l. c. & constat ex Constit. Pii IV. Romanus & Pii V. intolerabilis. Item probabilius extenduntur ad simoniam juris Ecclesiastici, quæ in permutationibus, resignationibus beneficiorum, &c. committitur, Suar. c. 55. num. 19. Pyrrh. num. 155. Viva opusc. 3. q. ult. a. 1. quia cit. Extrav. loquitur de utraq. simonia juris Divini & Ecclesiastici, & ita habet stylus curiæ, quamvis oppositum, quod docet Nav. Less. Sarch. Dian. p. 4. t. 4. R. 155. non sit improbabile, eo quod simo-

simonia Ecclesiastica non sit propriè talis, nec in
 odiosis veniat nomine simoniæ; excipitur simo-
 monia confidentialis, quam jura pœnalia clarè
 exprimunt.

5. Prædictæ juris pœnæ propter nullam simo-
 moniam ipso facto incurruntur, nisi in materia Or-
 dinum, beneficiorum & ingressûs in Religionem,
Nav. c. 23. num. 111. Engel num. 35. Sporer. num.
11. inò nec in hac materiâ) si simoniam confi-
dentialem excipias) ipso facto incurruntur, nisi
 monia sit realis, & ex utrâque parte completa,
 ut unus tradiderit pecuniam saltem ex parte,
 & alter rem spiritualement, *Nav. Zerol. Gonzal. &*
innumeri, quos refert Garc. de benef. p. 8. c. 1.
num. 19. La Croix num. 212. quia sic habet stylus
 curia, & pœnæ solùm extendendæ sunt ad
 simoniam perfectam, qualis non est, nisi sit
 completa; hinc si quis promittat temporale
 pro spirituali, vel contra, & postea accepto
 spirituali pœnitentiâ ductus promissum non
 impleat, non incurrit pœnam simoniæ realis,
 neque injustitiam committit, cùm conventio
 de dando spirituali invalida sit, *Suar. l. c. Leur.*
72.

6. Ficta promissio rei temporalis erga spiritua-
 lem, vel contra, absque animo obligandi vel
 implendi, sicut non est vera simonia, sic nec pœ-
 nas inducit, ut dixi *q. 1.* idèdque ex ejusmodi fi-
 ctione impetrans beneficium non tenetur illud di-
 mittere; similiter nec simonia mentalis pœnas
 inducit; hinc si fingas te servitium vel pecuniam
 dare gratis, cùm tamen des principaliter ad obti-
 nendum beneficium, econtrâ alter eâdem inten-
 tione absque omni pacto det beneficium, non te-

ne-

neris beneficium dimittere, *S. Th. l. c. Dian. p. 4. t. 4. R. 158.*

7. Si simoniacus occultus non possit dimittere beneficium sine gravi damno justis statibus, vel fama, potest dimissionem differre, usque dum dispensationem impetrarit, vel periculum damni cesset, *Sanch. Dian. tr. 5. R. 56.* quia Ecclesia, & leges humanæ non obligant cum tanto incommodo; fructus tamen percepti restitui debent, quia plerumque occultè restitui possunt sine infamia.

QUÆR. XIII. Quid si simonia non à beneficiato, sed à tertio sit commissà?

36. R. 1. Si electo vel proviso incio pecunia ab alio data vel promissa sit, ad malitiosè impediendam ejus electionem vel collationem, valet electio & collatio, *c. nobis 27. de sim.*

2. Si à tertio non malitiosè sed in tuum favorem aliquid datum est, & tu ignorans vel etiam suspicans, ne aliquid fieret, contradixisti, postea autem deposita suspitione beneficium bona fide suscepisti, licet expost certò rescias, simoniam intervenisse, provisio non est simoniaca, nec invalida, *c. sicut tuis 33. de sim. La Croix num. 207. Leur. 9. 106.* Si verò eventualiter non contradixeris, & te ignorante simonia realis & completa in tuum favorem intervenerit, collatio & provisio ipso facto est nulla, & beneficium (nisi illud per triennium bonâ fide possederis, vel dispensationem obtineas) unâ cum fructibus adhuc existentibus ante sententiam restituere debes; fructus tamen tuo ministerio correspondentes velut jura stolaræ & præsentias chorales retinere potes, *d. c. sicut. S. Th. l. c. Suar. c. 57. à. n. 35. Pyrrh. à. n. 95. Restif. n. 278.* & certum esse dicit *Leur. l. c.*

3. Si ab initio quidem contradixisti, sed exposterioratus de simoniâ, à tertio in tuâ gratiam commillâ, beneficium acceptes, collatio est nulla, quia cooperaris simoniæ cognitæ saltem quâdam executionem, *Castropalao sup. Suar. n. 29.* Idem est, si rescians alium aliquid nomine tuo dedisse, illud ante impetratum beneficium nefario mediatori refundas, hoc ipso enim censuris consentire, etsi antea contradixeris, idèoque provisio est nulla: si refundas post obtentum beneficium, animo ratificandi factum alterius, admittis simoniam, etsi antea contradixeris, & juxta *D. Th. March. l. c.* collatio iterum est nulla, tenerisque beneficium resignare, quia pecuniâ data est tuo nomine: ergo si eam refundas, contractum simoniacum completes, & in facto revocas primam contradictionem. Econtra *Suar. Pyrrh. l. c. Diana p. 11. t. 5. R. 16.* probabiliter dicitur, collationem non esse ipso facto nullam, & beneficium retineri posse, usque dum à iudice tollatur, quia ut supponitur, contradixisti, & bonâ fide acceptâsti beneficium: ergo collatio fuit valida & completa, & semel valida per subsequens factum simoniacum, invalidari non potuit.

4. Si post collationem pecuniam refundas, non animo approbandi factum, sed ne dicaris ingratus, ne alter propter te patiatur damnum, non erit simonia, neque idèo beneficio privari poteris, quia hoc malum non est, sicut malum non est, si pater solvat debita filii malè contracta, *DD. cit.*

QUÆR. XIV. Quinam à dictis pœnis absolvi possint?

37. *Bl. 1.* Per se absolvere potest solus Papa, *extrav. 1. § 2. de sim.* ex speciali tamen privilegio ab excommunicatione absolvere possunt Episcopi & Religiosi Mendicantes, ac cum iis participantes; utpote quibus concessum est absolvere ab omnibus casibus extra Bullam Cœnæ Papæ reservatis, modò res non sit publica, & ad forum contentiosum deducta, *Trid. sess. 24. c. 6. de ref. Suar. c. 61. n. 4. Castropalao p. 8. n. 2. Pyrrh. n. 72. Reiff. num. 333.*

2. Si beneficiatus invincibiliter ignoravit, beneficium simoniacè à se fuisse obtentum, dispensare potest Episcopus, ut illud postquam liberè resignavit, retineat, vel potius de novo acquirat, si beneficium sit simplex; si verò sit curatum, dignitas, vel Prælatura, non potest dispensante Episcopo illud retinere, aut de novo acquirere, nisi postquam collatum alteri denuò vacaverit, *DD. cit. imò & hîc posse dispensare Episcopum, quamdiu electio vel collatio per sententiam non fuit reprobata, docet Reiffens. à num. 336.*

3. Si quis sciens vel consentiens beneficium qualecunque simoniacè obtinuit, Episcopus nec pro foro in-nec pro externo dispensare potest, ut talis illud beneficium vel retineat, vel aliâ vice acquirat, etiamsi simonia sit occulta, pro quo *Farin. adducit declarationem Cardinalium t. 4. decis. Rota f. 77.*

4. Si simonia sit publica, adeoque necessaria dispensatio, pro foro externo recurrendum est ad Datariam Apostolicam, & supplica consignanda est supremo Datario; si occulta, recurrendum ad pœnitentiariam seu summum pœnitentiarium; attamen testatur *Corradus apud Reiffens.*

Reiffenst. num. 343. Papam rarissimè & non
 nisi ex causis gravissimis in simonia formali
 dispensare.

QUÆR. XV. Quid circa restitutionem rei si-
 moniacæ?

1. Seqq. 1. Nihil spirituale simoniacè accep- 38.
 tum præter beneficium est restituendum, quia cæ-
 tera vel restitui non possunt, vel non sunt restitu-
 enda ante sententiam, eò quòd canones tantùm
 mandant restitutionem beneficii, *Less. l. 1. c. 35.*
lib. 29. Suar. c. 59. à n. 28.

2. Pretium & quodvis temporale acceptum pro
 mere spirituali, quæ nullum jus aut commodum
 temporale adjunctum habet, ex jure naturali ante
 sententiam judicis restituendum est, quia res merè
 spiritualis, v. g. Sacramentum, consecratio, benedi-
 ctio, &c. non est pretio æsti-
 mabilis seu vendibilis, & ministri Ecclesiæ non
 sunt Domini, sed tantùm dispensatores ejusmodi
 rerum, ideòque venderent rem non suam, & in-
 vendibilem, sed pro re non suâ & in-
 vendibili, non potest justè accipi & retineri pre-
 tium: ergo.

3. Si vendatur res non merè spiritualis, v. g.
 calix consecratus, castrum, cui annexum est jus
 Patronatûs, quod accipitur pro materiâ vel fun-
 do, retineri potest; si verò calix propter con-
 secrationem, vel castrum propter annexum Jus
 Patronatûs cariùs venditur, pretium correspon-
 dens consecrationi vel Juri Patronatûs ante
 sententiam restitui debet, quia accipitur pro
 spirituali, quod est invendibile, *La Croix*
num. 242.

4. Quamvis beneficium Ecclesiasticum non sit
 merè spirituale, sed annexa habeat emolu-
 men-

menta temporalia, pretium tamen pro beneficio acceptum ante sententiam restitui debet saltem ex jure positivo, *c. de hoc 11. de sim. Nav. man c. 17. num. 23. Laym. c. ult. num. 13. & in hoc convenire omnes dicit Moyat. 6. d. 4. q. 7.*

5. Pretium aut munus simoniacum pro beneficio acceptum, non danti, sed Ecclesie, in qua est beneficium, restitui debet, *c. 11. de sim. aut pauperibus, saltem si ita habeat consuetudo, S. Thom. q. 100. a. 6. ad 3. Castropalao p. 26 num. 5. Pyrrh. num. 182.* quod tamen alii probabilissime intelligunt post sententiam judicis; nam ante sententiam standum est juri naturali, quod exigit, restitutionem fieri parti læsæ, seu ipsi danti pretium, nisi ipse spontè remittat, aut ex jure clarè monstratur, ipsum ante sententiam jure suo esse privatum, quod monstrari non potest, *Sotus, Bann. Arrag. apud Castropalao l. c. Moya nu. 13. Laym. à num 79. Sporer num 51.* quòd si pactum sit rescissum ante collationem beneficii, certum est, pretium debere restitui illi, qui dedit, quia ob contractum & simoniam non completam, pœnas non incurrit:

ergo nec pretio suo privandus est.

